Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 26-го ВЕРЕСНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, SEPTEMBER 26, 1956. No. 184. VOL. LXIII.

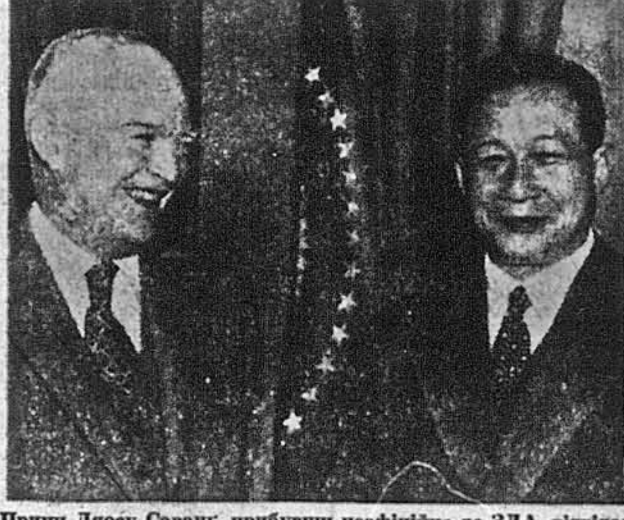
ОБИДВА КАНДИДАТИ ЗМАГАЮТЬСЯ ЗА ФАРМЕРСЬКІ ГОЛОСИ

АЙЗЕНГАВЕР ПРОМОВЛЯЄ В ПЕОРІЇ, ДЕ ВИЯСНЮВАТИМЕ ФАРМЕРСЬКУ ПРОГРАМУ СВОГО УРЯДУ; СТІВЕНСОН ПРОСИТЬ ПРЕЗИДЕНТА, ЩОБ ВИЯСНИВ, ЧИ ЙОГО УРЯД ЗДІЙСНИВ ВИБОРЧІ ОБІЦЯНКИ ФАРМЕРАМ

Вашингтон. — Секретар Білого Дому Джеймс С. Гагерті повідомив, що президент Айзенгавер 25-го вересня виголосить промову в Пеорії в стейті Іллиной, в якій говоритиме про те, що його уряд плянує зробити зокрема для малоземельних фармерів. Президент має говорити „про факти в здійснуванні фармерської програми" та про те, як допомогти фармерам, щоб мали більші прибутки. Справа малоземельних фармерів виникла після того, як республіканський кандидат на конгресмена Джордж С. Спенс із Теннессі заявив після відвідин Президента, що Айзенгавер погодився з заявою про те, що „дрібні фармери повинні взятися до праці, подібно як це роблять всі інші громадяни", якщо вони хочуть заробити на життя. Особистий секретар Айзенгавера зміцця заперечив ту заяву Спенса, а пізніше, поговоривши з Президентом заявив: „Те, що говорив пан Спенс не віддзеркалює думок Президента". Гагерті твердив, що республіканський уряд старався і старається допомогти малоземельним фармерам, і про це говоритиме президент Айзенгавер в своїй промові в Пеорії. Гагерті твердив, що Президент не чув тієї заяви кандидата на конгресмена Спенса і тому не міг із нею погоджуватися. Також кандидат на конгресмена з Джорджії Рендолф Тровер, який був разом із Спенсом на авдієнції в Президента, заявив, що не чув заяви Спенса. І сам Спенс пізніше відпекався своєї заяви, твердячи, що журналісти її перекрутили, бо він тільки згадував, що його батько фармер казав, що фармери мусять важко працювати, зокрема коли вони є власниками малих фарм, на яких не виплачується користуватися дорогими машинами. Президент вже відлетів із Вашингтону до Пеорії, де виголосить першу промову про фармерську програму.

В політичних колах цікавляться тим, чи Президент буде відповідати на закид демократичного кандидата на президента Адлея Е. Стівенсона, що нібито республіканський уряд спричинив фармерську депресію. Стівенсон 24-го вересня промовляв в Оклагома Сиdespite, Оклагома, і твердив, що „Союз великих корпорацій із республіканським урядом загрожує добробутові сірої людини". 8 електорських голосів із цього стейту в 1952 році впали були на Айзенгавера, який мав більшість 87,000 голосів. Цього року в політичних колах думають, що ті електорські голоси готов дістати Стівенсон. Стівенсон заявив таке: „Я хотів би просити президента Айзенгавера, щоб він у своїй промові в Пеорії заявив, що зробив його уряд, щоб здійснити ті обіцянки, які республіканці дали в 1952 році". Стівенсон промовляв також в Тулсі, Оклагома, де атакував віце-президента Ричарда М. Ніксона, і твердив, що республіканці завжди противляться демократичним пропозиціям, щоб допомогти бідним людям.

ПРИНЦ ЛЯОСУ У ВІДВІДИНАХ В АЙКА

Принц Ляосу Саванґ, прибувши неофіційно до ЗДА, відвідав президента Айзенгавера в Білому Домі саме в річницю захворіння Айзенгавера на коронарну тромбозу. Цього ж самого дня Президент в доброму здоров'ї і настрої прийняв на авдієнції 23 кандидатів республіканської партії.

Рутер не вірить в щирість Ніксонової заяви про чотириденний тиждень праці

Дітройт, Мишиґен. — Голова Об'єднаних Автомобільних Робітників і містоголова АФЛ-КІО Волтер П. Рутер закликає республіканських провідників заявитися, чи вони дійсно підтримують віце-президента Ричарда М. Ніксона в тому, щоб був чотириденний тиждень праці. Ніксон заявив був у своїй промові 22-го вересня, що в недалекому майбутньому в ЗДА буде чотириденний тиждень праці, і американські родини матимуть більше часу на своє повне життя. Рутер заявляє, що якщо президент Айзенгавер і інші республіканські провідники не заявляться за передбаченням Ніксона, то заява віце-президента не має жадної доцільности. Рутер явно підтримує демократичного кандидата на президента Адлея Е. Стівенсона, а його робітнича спілка Автомобільних Робітників вже бореться за те, щоб скоротити тиждень праці.

Айзенгавер заборонив продавати „Елліс Айленд"

Вашингтон. — Президент Айзенгавер наказав Адміністрації Загальної Служби відкликати ліцитацію острова „Елліс", який впродовж 65-х років був „брамою" для 15 мільйонів імігрантів. Острів цей стоїть в Нюйоркському порті, і на ньому був імігpаційний центр. Президент має звернутися до Конґресу, щоб вирішив долю цього острова, який є власністю федерального уряду. Передбачають, що Конґрес ухвалить, щоб з нього зробити меморіяльний острів. Минулого року замкнуто на „Елліс" бюра Імігpаційного і Натуралізаційного Уряду, і стейти Ню Йорк та Ню Джерзі хотіли, щоб федеральний уряд подарував їм цей острів, а вони зробили б з нього історичну пам'ятку. Але ці переговори не мали успіху і федеральний уряд виставив острів „Елліс" на публічну ліцитацію, яку тепер відкликано. Цей острів має 27 акрів, і на ньому знаходиться 35 будинків. Його оцінюють на 6,277,000 долярів.

Радфорд заявляє, що шефи штабів відвідали б СССР, якщо б могли там більше побачити як Твайнінг

Шикаґо, Іллиной. — Шеф Об'єднаних Шефів Штабу адмірал В. Радфорд заявив, що він сам і шефи інших штабів американських збройних сил відвідали б СССР в недалекому часі (але не всі одночасно), якщо б мали запевнення, що зможуть там більше побачити, ніж це було дозволено шефові штабу летунства генералові Натанові Твайнінґові. Крім адмірала Радфорда до СССР могли б ще їхати: шеф штабу фльоти адм. А. Бирк, шеф штабу Морської Піхоти — генерал Л. С. Шеперд та шеф штабу армії генерал Максвелл Д. Тейлор. Адмірал Радфорд заявив, що небезпека ворожої агресії не є тепер менша, як була п'ять років тому. В Кореї і В'єтнамі є тільки перемир'я, а китайські комуністи зовсім не змінилися. Комуністи не зменшують, тільки розбудовують свої збройні сили.

ЗДА витратили один більйон долярів, продаючи запаси харчів закордоном

Вашингтон. — Адміністрація Міжнародної Корпорації повідомила, що вона витратила більш як один більйон долярів, продаючи урядові запаси харчів закордонним країнам впродовж останніх трьох років. Ця урядова аґенція не виявила, скільки закордонні держави платили за американські харчі, тільки загально повідомила, що ціни були більш менш такі, які є на міжнародному ринку. Ці харчі продано 28-ом некомуністичним державам, які за них платили своєю валютою. ЗДА видавали цю валюту на свої оборонні цілі в різних країнах. Коло 10 відсотків цих харчів продано згідно з так зв. „трикутниковим договором". Це порозуміння виглядає так: ЗДА продають харчі якійсь країні і дістають за них її валюту. За ту валюту купують промислові товари в тій самій країні і дарують їх якійсь іншій, біднішій, державі. І так ЗДА продали Франції бавовни і пшениці за суму 80,000,000 долярів, за які закупили в Франції промислових товарів і подарували їх В'єтнамові.

Жетони „Ай лайк Айк" випродуковано в 52-ох різних мовах

Вашинґтон. — Вперше в історії американських виборів пропаґандивні жетони за кандидатом на Президента випродуковано мовами 52 різних національностей, що живуть у ЗДА. Крайовий Республіканський Комітет перейняв до розповсюдження 52 серії виборчих жетонів із написом „Я є за Айком" на різних мовах. Видано також жетони з українським написом „Я люблю Айка". Наради і підготовні праці над виданням цих жетонів тривали цілий рік. Сподіваються великого попиту на ці жетони не тільки серед виборців, але й серед американських колекціонерів.

Домагається слідства в Конґресі в справі вишколу в морській піхоті

Александрія, Вірджінія. — Сестра вояка морської піхоти Джеррі Лемонта Томаса — Барбара Дж. Томас повідомляє, що вислала часописам і пресовим аґенціям копії листа, якого вона вислала до Конґресу, домагаючися, щоб Конґресова Комісія перевела слідство в справі вишколу в морській піхоті. Вояк Джеррі Лемонт Томас згинув під час нічних вправ, так званого „маршу смерти" на острові Перріс в Південній Каролайні. Командантом цих вправ був сержант Метью МекКіон, якого військовий суд визнав винним в тому, що був п'яний під час служби та занедбав свої обов'язки. Панна Томас заявила, що сумнівається в тому, чи Комісія Збройних Сил в Палаті Репрезентантів схоче перевести слідство в цій справі, і тому розіслала копії свого листа до преси і пресових аґенцій. Під час тих нічних вправ в квітні цього року згинуло в багнах 6 рекрутів, в тому і брат панни Томас.

В ЛЕТУНСЬКІЙ КАТАСТРОФІ ЗГИНУЛО 12 ОСІБ

Буено Віста, Колорадо. — Військовий транспортовий літак С-47 розбився на горі Єйл, і в цій катастрофі згинуло 12 осіб, які на ньому летіли. Цей літак виїхав із летовища в Колорадо Спрінґс і летів до летунської бази Гемілтон коло Сан Франсіско. Частини літака розкинені по широкій околиці довкола вершка гори, який є високий на 14,172 стопи. З трудом вдалось віднайти рештки літака, за якими шукали при допомозі інших літаків.

З Канади викинули совєтського дипломата обвинуваченого у шпигунстві

Оттава. — Канадійський уряд подав до відома, що ще 12 липня ц. р. він звернувся до совєтського уряду з вимогою відкликати другого секретаря совєтської амбасади в Оттаві Генедія Ф. Попова. Вимогу цю передано на руки совєтського амбасадора Дмітрія С. Шувахіна і місяць пізніше Попов разом з дружиною і сином виїхав до Совєтського Союзу. Згідно з повідомленням канадійського уряду, Попов намагався добути від одного з канадійських цивільних службовців Джейма Стенлі Стейплса секретні інформації про пляни і продукцію нового канадійського турбомоторового бойового літака СФ-105. Про намагання Попова Стейплс сповістив канадійську поліцію, інформуючи її, що з Поповим він познайомився в оттавському шаховому клюбі і що Попов спершу пробував „навернути" його на комунізм і потому, пропонуючи йому гроші, пробував одержати від нього секретні інформації про новий турбомоторовий літак. В розмові з журналістами Стейплс, що його усунено вже з урядової служби, заявив, що Попов був прекрасно ознайомлений не тільки з умовинами праці на летунській базі Рокліфф біля Торонто, де продуковано згаданий літак, але й навіть з особистою ситуацією службовців, з їхнім матковим станом, домашніми відносинами тощо. У зв'язку з повідомленнями уряду про викинення Попова неофіційна організація Пан-Американський Секретаріят подала до відома, що шпигунською діяльністю на терені Канади займався не тільки Попов, але й теж третій секретар совєтської амбасади Віктор А. Селіванов, який ще перебуває в Оттаві, але який теж має виїхати на домагання канадійського уряду до Совєтського Союзу.

Німеччина устійнила остаточно кордони з Бельгією

Брюссель. — У висліді нарад, переведених наприкінці тижня в столиці Бельгії Брюсселі, міністри закордонних справ Бельгії Поль Анрі Спаак і Західньої Німеччини д-р Гайнріх фон Брентано підписали договір, який устійнює остаточні кордони між тими двома державами. Бельгія погодилась на зворот Німеччині двох сел, Більдхен і Льосгайм, що їх забрала під кінець війни, а зате дістала від Західньої Німеччини 2.400 акрів лісу. При підписанні того договору приявним був також західньо-німецький канцлер Конрад Аденауер, який потім, на пресовій конференції славив добру волю Бельгії і її заслугу в тому, що Західню Німеччину прийнято до спільноти вільних країн світу. Канцлер Аденауер висловив переконання, що всі спірні справи, які існують ще між Францією і Західньою Німеччиною, будуть остаточно полагоджені в найближчу суботу, коли також у Брюсселі стрінеться він, Аденауер, із французьким прем'єром Ґю Молле. Вони мають підписати договір про повернення Західній Німеччині Зарщини під різними економічними умовами, які ґарантували б Франції довіз зарського вугілля та встановили б перехідну стадію для переведення реформи теперішньої митної і монетарної унії, існуючої між Зарщиною і Францією.

Відбувся з'їзд арабських володарів

Каїро. — У місті Даммані в Савді Арабії і в столиці тієї країни, Ріядаґ, відбувся від 22-24 вересня ц. р. з'їзд володарів Єгипту, Савді Арабії і Сирії. Єгипетський президент Нассер, президент Сирії Шукрі аль Куватлі і король Савді Арабії Савд, разом із своїми прем'єрами чи міністрами закордонних справ нараджувались, як зазначив офіційний комунікат, „в атмосфері братерства і солідарности", нав'язавши до першої конференції згаданих володарів із 7 березня ц. р. в Каїро. Названі три держави пов'язані військово-політичним союзом, а їхні армії підпорядковані спільному командуванню. За проголошеним комунікатом, головними предметами нарад були „погрози збоку Ізраїлю" та Суезький конфлікт. В цій останній справі комунікат ствердив, що осягнено „повну однозгідність в такому: проблема, умови й відносини, зв'язані з цією справою, торкаються всіх арабських країн. Тому конференція цілком підтримує Єгипет в усіх аспектах, що їх приймає Єгипет, а також підтримує проголошену Єгиптом готовість осягнути справедливе порозуміння, яке задоволяло б єгипетські національні інтереси й погоджувалось би з цілями Об'єднаних Націй". За пресовими коментарями, король Савді Арабії Савд належав до тих, які найбільше натискали на Нассера, щоб він виявляв поміркованість і йшов на компроміс у Суезькій справі. Економіка Савді Арабії цілком залежна від експорту нафти на Захід, тому Савді Арабія найбільш потерпіла б від воєнних дій в обширі Суезького каналу.

Канада продає 24 літаки Ізраїлеві

Оттава. — Канадійський уряд рішив доставити Ізраїлеві 24 ракетні літаки — повідомлено офіційно в суботу 22 ц. м. Ізраїль вніс просьбу на продаж йому ракетних мітаків Ф-86 ще в травні ц. р. Вирішивши тепер ту просьбу Ізраїлю позитивно, канадійський уряд подав у мотивах ту обставину, що в міжчасі „сусід Ізраїлю" (Єгипет) дістав від Совєтського Союзу „велике число бойових ракетних літаків" а також „такі модерні ракетні літаки, яких Ізраїль взагалі не має". За пресовими вістками, Канада, поки вирішила цю справу, запитувала Вашингтон, а цей останній не висловив ніяких застережень проти продажу Ізраїлеві ракетних літаків. Однак щодо самих себе, то ЗДА далі стоять на становищі, що не будуть постачати Ізраїлеві важкої зброї, щоб не викликувати враження, що між Совєтами і Америкою настали перегони в озброюванні з одного боку арабських держав, з другого Ізраїлю. Єгипет — повідомляє преса — дістав від Совєтів коло 200 ракетних літаків типу МІҐ-15, а також деякі ще кращого типу — МІҐ-17 плюс 40 до 50 бомбардувальників типу „Ільюшін." Ізраїль дістав недавно 24 літаки від Франції типу „Містер IV", але навіть з отими теперішніми канадійськими літаками летунство Ізраїлю буде втроє менше за летунство його арабських сусідів. В Ізраїлі настала радість після отримання тієї вістки з Канади. „Це найкраща новина, яку ми дістали від довгого часу" — заявив жидівський прем'єр Бен Гуріон. Стратегія Ізраїлю базується на тезі про якісну, а не скількісну перевагу бойової моралі, вишколу й озброєння ізраїльської армії.

● **Уряд Марокко** рішив розпочати широке культивування чаю в тій країні. Марокко належить до найбільших споживачів чаю у світі і спроваджує з-закордону цього продукту на 30 мільйонів дол. річно. Мароканці випивають іноколи й по 10 склянок чаю денно.

ЄГИПЕТ ЗГОЛОСИВ ПРОТИ-СКАРГУ ДО РАДИ БЕЗПЕКИ ОН

Об'єднані Нації. — В понеділок 24 ц. м. Єгипет зголосив також скаргу до Ради Безпеки Об'єднаних Націй, — зажадавши „негайного" скликання Ради Безпеки з покликанням на 6-ту статтю чартеру ОН, яка говорить про мирне полагоджування „спорів або ситуації, які загрожують мирові". Скарга Єгипту покликається на свого листа до ОН з 17 вересня ц. м. і називає, як конкретний предмет для розгляду Радою Безпеки „дії проти Єгипту, поведені деякими державами, зокрема Францією і Англією, які створюють небезпеку для міжнародного миру й безпеки та становлять поважне нарушення чартеру Об'єднаних Націй". Скарга Єгипту буде предметом нарад Ради Безпеки, яка зійдеться в найближчу середу 26 ц. м., разом із скаргою Англії і Франції проти „односторонньої" акції Єгипту, що поклала край міжнародному управлінню Суезького каналу, „потверджененого і доповненого конвенцією з 1888 року". Єгипет, як зазначує преса, буде оспорювати на Раді Безпеки, наче б конвенція з 1888 року встановила міжнародне управління в Суезькому каналі, бо, мовляв, та конвенція ствердила тільки конечність свободи плавби каналом для всіх держав, чого Єгипет надалі дотримується. Хоча Єгипет не є членом Ради Безпеки, проте за чартером ОН кожна безпосередньо заінтересована сторона бере участь в дебатах Ради Безпеки, хоч і без права голосування. Перше засідання Ради Безпеки займається завжди питанням, чи дану скаргу взагалі поставити на денний порядок нарад Об'єднаних Націй. Наради Ради Безпеки будуть перервані до часу прибуття до Ню Йорку міністрів закордонних справ Англії, Селвайна Ллойда, і Франції, Християна Піно, які покищо перешкоджені, бо відбуватимуть в той сам день наради з англійським прем'єром Іденом і французьким прем'єром Молле на спільному з'їзді у Парижі. Щоб могти голосувати, Англія і Франція зголосили свою скаргу до Ради Безпеки не, як свій спір з Єгиптом, отже не, як безпосередньо заанґажована сторона, а як „ситуацію" грізну для миру.

Тим часом до Лондону прибув із Каїро індійський міністер без портфелю і найближчий дорадник Неру в закордонних справах, Крішна Менон, який п'ять разів нараджувався в минулому тижні з Нассером в Каїро. — Він повідомив прем'єра Ідена й міністра Ллойда про хід своїх розмов. Про зміст того повідомлення — нічого в пресі не згадується.

Неру критично висловлюється про Нассера

Ню Делі. — Напередодні свого відлету до столиці Савді Арабії Ріядаґу з офіційними відвідинами до короля Савда, індійський прем'єр Неру публічно, на зборах у приявності яких 30,000 осіб, одверто критикував спосіб поведінки єгипетського президента-диктатора Ґамаля Нассера. Джавагарлал Неру вправді ще раз при цій нагоді ствердив, що він підтримує права Єгипту до націоналізації Суезького каналу, але водночас підкреслив два моменти: що кожна держава у світі має право користуватися Суезьким каналом і що спосіб, як Нассер раптово знаціоналізував Суезький канал (Компанію Суезького каналу), був невідповідний. „Ми приязні у відношенні до Єгипту — сказав Неру — проте Індія не була б приймала процедури, яку застосував Єгипет при націоналізуванні каналу". Подорож Неру до Савді Арабії була давно плянована. Гадають, що подорож Неру до короля Савда має за мету відтягнути арабські мусульманські країни від підтримування мусульманського Пакістану в спорі Пакістану з Індією за Кашмір. Очевидно, що під час цієї зустрічі буде мова і про Суезький конфлікт.

ЗДА не хочуть вдаватись в торговельні розмови з ком. Китаєм

Вашинґтон. — З'єднені Держави не будуть вдаватись в ніякі дискусії на тему торговельних зв'язків із комуністичним Китаєм, поки в тому останньому притримується американських громадян в характері політичних закладників і поки комуністичний Китай не вирікся публічно засобів сили в своїх плянах у відношенні до Формози. — Такий короткий зміст офіційного комунікату, що його оприлюднив державний департамент у зв'язку з комуно-китайським повідомленням, що Америка відкинула пропозицію на облегшення існуючих обмежень у торговельних взаєминах між ЗДА і ком. Китаєм. В американському комунікаті пригадується, що від більше, як 13 місяців, ведуться в Женеві розмови на тему випущення на волю в'язнених у Китаї американських громадян. Хоч ще 10 вересня минулого року комуно-китайський уряд підписав умову про право американців в Китаї й китайців в ЗДА виїхати, коли й куди хочуть, проте досі китайські комуністи в'язнять 10 американців. „Трудно сподіватися — закінчується американський комунікат, — щоб ЗДА дискутували над облегшенням торговельних обмежень, якщо торгівля наслідком скасування таких обмежень мала б скріпити режим, що відмовляється заявити, що не вживатиме проти нас сили".

В АМЕРИЦІ

● **12-річний хлопець** із Берклі, Каліфорнія, вписався до першої кляси Гарвардського каледжу в Кембріджі, Массачусетс, де разом із учнями, старшими за нього на 4—5 років вивчатиме математику і фізику. Він зветься Фред Сейфіср і є сином д-ра Фреда Сейфісра, який в 1934 році закінчив Гарвард. Молодий Фред хоче бути спеціялістом від атомової фізики.

● **Кардинал Ню Йорку** Френсіс Спеллман видав пастирський лист, в якому закликає своїх вірних, власників підприємства, не торгувати в неділі, як цього домагаються деякі люди, які хочуть скомерціялізувати день, призначений на хвалу Божу.

● **Джеймс Б. МекКормік** із Шикаґо опатентував анатомічну модель із пластики, яка показує життєві процеси, що відбуваються всередині людини. Ця модель являє собою точну копію людського організму і її можна розбирати й складати. На натиск ґудзика вона може перетворюватися з чоловічого в жіночий або ніякий рід.

● **У Бостоні, Массачусетс,** посвячено наріжний камінь під будову церкви Діви Марії, яка буде найбільшою святинею в ЗДА. Будова її триватиме 25 років. Сенатор Леверетт Солтонстолл відчитав на посвяченні ґратуляційну депешу Айзенгавера, в якій Президент заявив, що ця святиня буде „виявом віри і пожертви, якими ми повинні відзначатися в щоденному житті".

● **Якась невідома особа** телефонічно повідомила поліцію, що в кіні „Парамаунт" на Бродвеї в Ню Йорку за кілька хвилин вибухне підкладена бомба. Поліція перевела докладний розшук бомби, але нічого не знайшла. 2.800 глядачів, що були в той час у кіні, про це нічого не знали.

● **Голова Американської Федерації Праці** — Конґресу Індустріяльних Організацій Джордж Міні закликає кандидатів обох партій чесно вести виборчу кампанію і в своїх промовах послуговуватися фактами та ясними заявами, а не особистими наклепами та фантастичними обіцянками.

● **Орвіс Л. Бун,** 24-річний американський вояк в Японії, мурин, признався, що задушив на смерть свою приятельку японку і вбив американського вояка. Цій дівчині Бун наказував, щоб вона заманювала в темні вулички вояків, де він нападав на них і грабував. Він стане перед військовим судом.

В СВІТІ

● **З Одеси** виїде до Еспанії в найближчому часі пароплав з 547 еспанцями, які виявили бажання репатріюватись. Частина цих еспанців — військовополонені, бувші члени „Блакитної дивізії", яка боролась в останній війні по стороні Гітлера, інші — втікачі з Еспанії, або насильно вивезені звідтіль під час еспанської громадянської війни. Еспанські власті не дуже захоплені цими репатріянтами, бо не знають, скільки між ними — комуністів.

● **Японська Рада** в справі заборони атомової і водневої зброї вислала до Булґаніна протест проти останньої серії пробних вибухів ядрової зброї в СССР. Японці пригадують, що Булґанін, напередодні переведення цих останніх експериментів, вислав привітального листа на міжнародний конґрес в Наґасакі, що займався питаннями заборони атомової та водневої зброї, — в якому він, Булґанін, також „осуджував" ту зброю.

● **У порті Брікегем,** рибальської оселі в окрузі Девоншир в Англії, спущено на воду корабель, який є копією корабля „Мейфлавер", яким 1620 року прибули до Америки перші „паломники". Цей корабель має 180 тонн містоти і в квітні наступного року відбуде подорож до Плимуту в Массачусетс, дотримуючись зразків із подорожі, що її відбув історичний „Мейфлавер".

● **У Москві** заарештували Александра Кукіна, який багато років займався такою успішною спекуляцією, що став совєтським мільйонером. А. Кукін є власником „дачі" (дому в гарній підміській місцевості) вартости 70.000 дол., двох автомобілів і облігацій совєтської державної позики на мільйони карбованців. По одній розкішній „дачі" подарував він синові і доньці. Разом з ним заарештовано і його родину.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОВАЛ МІХАЙЛОВСЬКОЇ АКЦІЇ

Започаткована півтора року тому — в квітні 1955 р. — і розгорнена широко й голосно відома совєтська акція за повернення втікачів із Совєтського Союзу та з інших сателітних країн „на родіну" проходить цілком таки незадовільно для Москви. Згаданий комітет, що його створило совєтське МВД і що його очолює купка совєтських емведистів під проводом ген. Міхайлова, не добився в своїй акції майже ніяких успіхів, не зважаючи на те, що на цю кампанію за повернення „на родіну" йдуть великі мільйони тяжко запрацьованих підсовєтськими селянами і робітниками грошей (утримування широкорозбудованих бюр комітету в Берліні і його аґенцій майже в усіх країнах Заходу, видавання окремих часописів всіма важливими мовами народів СССР та сателітних країн і утримування аґентурної сітки по всьому світі) ,як і на те, що цю кампанію підтримують і навіть беруть в ній активну участь совєтські і сателітні дипломатичні представництва в світі — значить, всі амбасадори, посольства, консуляти, включно з совєтським представництвом в ОН. Якими мізерними виявилися висліди цієї кампанії свідчить хоч би те, що коли в вересні минулого року ген. Міхайлов хвалився досить таки фіктивною і майже вдвоє перебільшеною цифрою 250 поворотців, що їх повелося його комітетові загітувати до повороту за шість місяців, то цього року — за дальших 12 місяців — цей же ген. Міхайлов не спромігся подати навіть цілком вже таки фіктивної цифри, яка б хоч для замилення людських очей говорила про якісь успіхи його комітету.

Не добився Міхайловський комітет ніяких успіхів передусім у таких країнах, як, наприклад, Західня Німеччина й Австрія, де, беручи до уваги тяжку життьову ситуацію скитальців, їх непевне і незабезпечене становище, він міг сподіватися масового відпливу переміщених осіб і втікачів на „родіну". Тим часом саме в тих країнах аґенти Міхайловського комітету знайшли найменше охочих до повороту. Повиїздили тільки нечисленні здезорієнтовані одиниці, а якщо між поворотцями й знайшлися якісь видатніші чи відоміші люди, то це — як виявилося потім — були особи, вислані Совєтами для підривної роботи і опісля відкликані „з ефектом" на родіну .Не дала поважніших успіхів і широка кампанія за повернення до Совєтського Союзу і сателітних країн, ведена в Південній Америці, зокрема в Арґентині. Добившися повороту кількох тисяч несвідомих, здебільша старих, еміґрантів, Совєти самі ж припинили цю акцію, як неспівмірну із зусиллями і пропаґандивними цілями самої ж совєтської кампанії.

Цілковитим фіяском закінчилася міхайловська акція у З'єдинених Державах Америки, де живе не тільки найбільша кількість еміґрантів з територій, зайнятих сьогодні Совєтами та їх сателітами, але куди після другої світової війни переїхала також і найбільша кількість переміщених осіб та втікачів — бо яких пів мільйона осіб. З цієї велетенської маси людей, засипуваної офіційними листами, різномовними ґазетами „За повернення на Батьківщину", приватними листами та пропаґандивними статтями в т. зв. проґресивній пресі, вернулося, як подає тепер офіційно американський уряд іміґрації і натуралізації, всього на всього 125 (словами: сто двадцять п'ять) осіб. Кожного з цих поворотців переслухували перед їх виїздом урядові чинники, щоб встановити, чи не вертаються вони часом під примусом чи під страхом. Тільки дві особи з-поміж усіх цих 125 поворотців можна було назвати комуністичними симпатиками, решта всі вирішили вертатися, щоб з'єднатися із своїми родинами. З другого боку, провал міхайловської акції буде ще наглядніщим ,коли взяти до уваги, що за той самий час, значить від 1 липня 1955 р. до 30 червня 1956 року, прибуло до ЗДА 35,042 втікачі з-поза залізної заслони і 50,470 колишніх підсовєтських та сателітних громадян одержало американське громадянство. Цифра 35 тисяч нових утікачів чи цифра 50 тисяч колишніх утікачів, що вирішили прийняти американське громадянство ,не стоїть ні в якому відношенні — якісно, ні кількісно — до цифри 125 осіб, які вирішили вернутися „на родіну". Та й з-поміж тих 125 осіб треба відрахувати 28 китайців, які вернулися до червоного Китаю (з решти 97 осіб — 41 особа вернулася до Совєтського Союзу, 32 до комуністичної Польщі і 24 до інших комуністичних країн). Невдачу совєтської кампанії за повернення „на родіну" підкреслює красномовно ще й той факт, що з кільканадцяти тисяч більше і менше проґресивних комуністів у ЗДА не зголосився ні один, хоч би і для прикладу, до повороту в Совєтський Союз, в Польщу чи в іншу „народно-демократичну" країну.

Провал міхайловської акції ще не свідчить, що Совєти її залишать. Треба сподіватися, що для її пожвавлення чи посилення будуть вжиті всілякі дальші засоби та заходи і треба бути готовим дати їм належну відсіч.

КОРИСТАЄ ТОЙ ТРЕТІЙ

У передвиборчій полеміці на тему успіхів чи невдач адміністрації през. Айзенгавера, яка йде між речниками Республіканської і Демократичної партій ,найбільше цікавлять нас ті моменти закордонної політики, які стосуються большевиків. Коли державний секретар Доллес запевняє, що холодна війна з Москвою виявляє позитивний балянс для Америки, а сам през. Айзенгавер представив недавно дуже оптимістичний образ міжнародної ситуації ,то Стівенсон і Кіфовер, офіційні кандидати Демократичної партії на два найвищі державні становища в ЗДА, твердять, що холодну війну Америка програє і що Москва вже досі осягнула в ній куди більші успіхи, ніж Америка. Треба ствердити, що й широка американська опінія, хоч ніби вона взагалі трохи збайдужніла до міжнародних справ, задовольнившись тим, що є мир і добробут, незалежно від партійної приналежности, занепокоюється щораз більшою пенетрацією совєтських впливів у широкому світі. Ніде правди діти — коли ще кілька років тому Середній і Далекий Схід були або монопольним тереном західніх впливів, або тереном кривавої боротьби з комуністичними партизанами чи просто наїзниками (Корея, Індокитай, Маляйський півострів), то сьогодні в деяких країнах Совєти не тільки всадовились ,але й витискають звідтіль цілком західні впливи.

Щойно в роках 1946-48 відбувався на Середньому Сході й на Півдні Азії процес поставання цілого ряду національних держав, ще вчорашніх колоніяльних провінцій Англії, Франції, Голляндії. Цей процес по нинішній день незакінчений ,бо ледве два роки тому Франція відступила з Індо-Китаю ,а на наших очах твориться самостійність Марокко й Тунісії та йде боротьба за усамостійнення — етапом через автономію — Альжиру. Кількасот років втримувалась традиційна політика Англії — недопускати Росію до впливів на південь від Гімаляїв, і цей принцип зумовлював оборону проти інфільтрації російських впливів також на шляхах доступу до півдня Азії. Єдиними успіхами цієї політики по нинішній день можна назвати Туреччину й Іран, покищо ще імунізовані від совєтської інфільтрації. Частинно — але вже теж тільки частинно — належить сюди й Пакістан, у ще меншій мірі Ірак. Однак, за величезну поразку англійської, а властиво в даному випадку всієї західньої політики треба вважати перехід Афґаністану під щораз більші совєтські впливи. Ця країна, із спільними північними кордонами з СССР, має у себе не тільки совєтських „техніків" для розподілу совєтської „позики" готівкою та машинами, але й совєтських військовиків, які школять афганську армію, і совєтських „педагогів", які перейняли на себе ведення „культурної місії", за спеціяльним недавнім договором. Можна сумніватися, чи дуже приємно почуває себе в Кабулі американська технічно - допомогова місія ,коли афганський уряд вже настільки узалежнився від Москви, що просто не допускає до краю репрезентантів американської преси, які мали відвагу писати властиве про совєтську інфільтрацію. В Індії большевики будують велику сталеварню коштом понад ста мільйонів долярів; Індонезія саме тепер, з нагоди відвідин президента Сукарна в Москві, підписала з СССР умову на совєтську товарову позику у висоті 100,000,000 долярів; „співіснувальна" Бірма переживає на собі благодать „п'ятьох пунктів коекзистенції", не маючи ані відваги, ані сили просто викинути з північних провінцій китайських „партизанів" (регулярні частини комуно - китайської армії); а дві індо - китайські державки, Ляос і Камбоджа, що донедавна були цілком у таборі Заходу, тепер „невтральні" і теж дуже сердечно „співіснувальні". Єгипет має армію, озброєну совєтською зброєю і вишколену совєтськими старшинами (офіційно це називається — „техніки, що вчать користуватись різними родами совєтської зброї"), а тепер дістав ще совєтських лоцманів, які мають рятувати престиж Єгипту, занґажований в Суезькому каналі. Московські большевики стають в очах усього арабського світу єдиними його „дійсними" приятелями, бо — за словами єгипетської преси — Єгипет не знав і не знає небезпеки збоку СССР, зате зазнав на своїй шкурі і бачить наявно небезпеку західньо - европейського імперіялізму та колоніялізму. Єгипетські речники виразно говорять, що, на випадок англо-французького походу, Совєти негайно вмаршують до Ірану, щоб забезпечити перемарш своїх військ, як „союзників", через Ірак, Сирію, Ливан і Йорданію — на Синайський півострів, над берег Суезького каналу. Ясно, що при цій „нагоді" не стало б і на папері Ізраїлю, як самостійної держави, а самостійність всіх арабських держав залишилась би тільки на папері. А протверезіння прийшло б уже запізно, під окупантським совєтським режимом ,під час третьої світової війни, що була б безпосереднім наслідком такого арабсько - совєтського братання.

Про ці похмурі перспективи, доповнені заввагами на тему зросту комуністичних впливів у Греції, наслідком злощасної англійської політики на Кипрі, у Північній Африці, де Франція здобуває дальший політичний досвід дуже дорогою ціною і в Югославії, яка тількищо дістала від Москви обіцянку щодо достави 300,000 тонн муки, — про ці перспективи одверто говориться в міжнародній пресі, не як про фантастичні комбінації, а як про цілком реальні можливості недалекого майбутнього. Коли Москва порадила Єгиптові націоналізувати Суез і потім підбурювала Єгипет створити таку ситуацію, в якій вона, Москва, могла б виступати в ролі „єдиного щирого оборонця", то є річчю цілком ясною, що вона спровокує конфлікт на ширшу мірку, якщо почуватиме себе вже досить сильною для збройного, не господарського маршу на Середній Схід. Але чи могла Москва думати поважно про таку можливість ще так дуже недавно, коли весь арабський світ знаходився в орбіті впливів Англії, Франції, Італії й Еспанії ,до яких долучились американські впливи, з тією різницею, що Америка ніколи не мала найменших колоніяльно - територіяльних тенденцій, а її господарські заці к авлення (нафтові поля в Савді Арабії) чи політична роля (посередництво в англо-іранському конфлікті чи посередня причетність до Багдадського пакту) була і є завжди з найбільшою користю для даних країн.

Сучасний образ невтішний. Колоніяльні держави усамостійнили свої колонії, але не здобули собі в них приятелів (як ось Франція в Сирії). А коли мудрою політикою й здобули собі прихильний ґрунт (як, напр., Англія в Йорданії), то згодом своїми помилками занапастили його. Найбільшою з отих помилок є далі незрозуміння психіки народів, що прагнуть волі, і половинчасте трактування проблеми волі. І виходить трагічний історичний парадокс: користає з цього „той третій", який є найбільшим поневолювачем і найбільшим колонізаторським експлуататором у всесвітній історії.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВАХ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР

У зв'язку з положенням, яке створилось в УНРаді з переходом до опозиції двох її фракцій і в зв'язку з іншими політичними питаннями, відбулись останнього часу в Ню Йорку, з ініціятиви тутешнього Представництва ВО УНРади, два зібрання представників усіх політичних груп, що відповідають фракціям УНРади. В обох зібраннях — останнє з них відбулось 8 вересня ц. р. — взяв участь президент д-р Ст. Витвицький.

У поданих перед зібраними своїх доповідях п. Президент торкнувся в першу чергу сучасного міжнародного положення. Вважаючи т. зв. „миролюбну" большевицьку тактику новим засобом війни, през. д-р Ст. Витвицький вказав на необачне змагання провідних держав Заходу до встановлення мирного співжиття з большевицькою Москвою на бажаних нею умовах, що ставить українську політику перед новими важкими завданнями.

Щодо нової большевицької практики в українському питанні, — говорив д-р Ст. Витвицький, — треба відзначити, між іншим, „уважливу дбайливість" до українських національних інтересів, наприклад, у Словаччині, Румунії, а то й в Польщі, в той час як на терені українського материка продовжується далі русифікаторський курс. На марґінесі дотичних інформацій ,п. Президент звернув увагу на щораз зростаючі господарські конфлікти між урядом УССР й СССР.

В дальшому ході своєї останньої доповіді д-р Ст. Витвицький згадав про свої недавні розмови з провідними членами Сенату ЗДА та у Державному Департаменті, темою яких було питання засадничих позицій офіційної американської політики супроти української проблеми, які повинні підлягати ревізії, з уваги на сучасне міжнародне положення.

Опісля д-р Витвицький переказав свої враження із недавнього побуту в Канаді, а саме із своїх відвідин у Торонті і участи в Академії, з нагоди роковин смерти Головного Отамана С. Петлюри, та своєї участи в Конґресі Українців Канади. Одна і друга зустріч виявили незвичайно високу міру патріотичних почувань канадійських українців та їх глибоку пошану до Державного Центру. Хоч відношення опозиційних груп до Державного Центру загострилось, постанова поважної частини українського громадянства є суто державницька, стверджував д-р Витвицький, підкреслюючи, що за останній час значно підвищилась моральна і матеріяльна підтримка для Державного Центру УНРади збоку американських і канадійських українців. При цьому звернув він увагу на фальшиві інформації опозиційних груп, немовби Державний Центр користувався якоюсь фінансовою підмогою з Американського Комітету, заявляючи категорично, що досі не дістав Державний Центр звідти ніяких фондів і що свої матеріяльні засоби побирає виключно з українських, добровільних пожертв.

Між іншим, поінформував д-р Витвицький учасників останньої наради про діяльність Паризького бльоку. Паризький бльок успішно перейшов пробну стадію свого існування, схвалив свій новий організаційних статут і обрав передбачений ним постійно діючий орган. Головою цього органу обрано п. М. Абрамчика, президента Білоруської республіки в екзилю. Число членів бльоку зросло до 10-ти. До нього приступили ще представники Козакії і Національного Комітету кримських татар. Прийняття цих останніх, мимохідь кажучи, присмирило українофобські настрої, які донедавна проявлялись серед турецької публічної опінії .

Тут годиться пригадати одну з постанов 3-ої сесії УНРади в справі Криму, якою осуджено большевицьке виселення татар і стверджено, що майбутнє політичне положення Криму повинно бути визначене свобідною волею автохтонного населення.

Паризький бльок, — інформував далі п. Президент, — на одному із своїх зібрань виробив, на основі реферату українського представника, проєкт координації своєї дії з АКВБ. (Американським к-том для визволення від большевизму). В переговорах з АКВБ досягнено засадничої зміни його дотеперішнього становища, а саме, що АКВБ буде вести свою діяльність в порозумінні з Паризьким бльоком, не настоюючи більше на створенні якогось спільного органу з представниками російської політичної еміґрації. АКВБ прийняв також уже деякі точки згаданого проєкту ,як улаштування Паризьким бльоком інформаційних ,політичних конференцій, при участі провідних політиків західнього світу, так само уладжування пресових конференцій та вдержування контакту представників бльоку з їх народами через радіо. В працях Паризького бльоку беруть визначну участь представники ВО УНРади.

Президент д-р Витвицький вказав теж на труднощі дальших розмов з представництвами т. зв. „сателітів", маючи на увазі, що їх Асамблея в одній із своїх декларацій заявилась за приналежністю Західньої України до Польщі.

Нав'язуючи до питання політичної консолідації, п. Президент підкреслив готовість Державного Центру зробити все можливе для її досягнення й завершення на платформі УНРади ,при чому подав до відома, що опозиційні до Державного Центру групи у своїх заявах від тої консолідації відмовились.

Після доповіді розвинулась широка дискусія, в якій забирали голос майже всі учасники.

Маючи на увазі, що ціллю наради був обмін думок з Президентом у зв'язку з недалеким виїздом його до Европи, дискутанти висловлювались про засоби, яких треба підняти для наладнання бажаної працездатности ВО і Президії УНРади. Всі промовці відкликались до почуття поваги хвилі і до державницьких почувань заінтересованих чинників.

На нараді обговорювалось також вимоги поодиноких фракцій, а особливо вимоги групи ОУН, запропоновані нею як „Передумови повороту представників ОУН на відповідні пости в Державному Центрі УНР і УНРаді". Всі учасники погоджувались на тому, що треба ці вимоги розглянути основно та вирішити їх допустимість. Всі промовці висловили теж свій заклик до взаємної толерантції та поміркованости в розумінні державної рації при майбутніх переговорах, які мають повестися на форумі Державного Центру.

В ході дискусії піднесено домагання, щоб до УНРади було допущене представництво Карпатської України.

Д-р Михайло Шаховнч

ПРО НАШИХ СКИТАЛЬЦІВ В АВСТРІЇ

Багато років минуло від часу, коли воєнні події змусили наших людей покидати свої домівства та, рятуючи життя ,шукати притулку в непривітній чужині. Їхали вони переважно з вірою, що внедовзі вернуться, але як же гірко прийшлось багатьом з них розчаруватися! А хвиля втікачів ще й досі триває. Слова одного дипломата, уже по закінченні війни, який поділив утікачів на три категорії: тих, що уже втекли, тих, що втікають ,і тих, що будуть ще втікати, виявились, на жаль, правдивими.

Одною з країн, через які перекотилась хвиля наших утікачів, була й Австрія. У цій маленькій країні з 7-мільйоновим населенням нагромадилось було втікачів у розмірах, що перевищували її матеріяльні спроможності. Тому не треба дивуватися, що в перших роках після закінчення війни настрої австрійського громадянства супроти чужинців були зовсім неприхильні. З біґом часу наставлення змінилось, хоч до любови ближнього ще дуже далеко. Австрія ще й тепер не радо бачить у себе чужих людей, які, наприклад, як тепер молоді югослави, загрожують своїми масовими втечами викликати ірреденту в австрійській Каринтії. А проте, австрійський уряд, після здобуття самостійности, почав дуже коректно відноситися до втікачів і прийняв не тільки постанови міжнародної конвенції для втікачів з 1951 р., але й пішов — як це недавно ствердила конференція, скликана під патронатом високого комісара — в своїх зобов'язаннях щодо уділювання азилю далеко поза її рамці.

Отже земляки в Америці нехай не турбуються вістками, які час від часу появляються в деяких часописах про намір австрійського уряду спонукати людей до репатріяції, бо ці вістки неузасаднені, хоч, беручи під увагу заініційовану большевиками еру коекзистенції з її інфільтрацією і пенетрацією кожної країни, за дальший хід подій не можна ручитися.

Про льояльне відношення австрійського уряду до втікачів свідчить хоч би факт, що, в разі приїзду якоїнебудь репатріяційної большевицької місії, її супроводять завжди австрійські урядовці та делеґати Високого Комісара. І нікого з втікачів до балачок з большевиками не силують. Що більше, був недавно навіть випадок в Зальцбурґу, коли управа таборів ,вивісивши оповіщення про приїзд такої місії, загрозила рівночасно, що винних у здиранні цих оповісток сконтактують „за кару" з большевиками. Усі ці місії, одначе, не мали досі, поза кількома випадками, ніякого успіху, дармащо большевики не припиняють своїх заходів. Доступ до таборів і втікачів, що живуть приватно, їм заборонений.

І так, порозкидані по різних таборах, живуть в Австрії і наші люди, яких начислюється понад 3,000 ,не враховуючи тих, що живуть в Східній Австрії, яка ще рік тому перебувала під большевицькою окупацією. Долею їх піклується ЗУАДК, стараючись роздобути для них ашуранси на виїзд до Америки, допомагаючи в оформленні еміґрації та, в міру спроможности, уділюючи харчеву поміч, а також стараючись своїми інтервенціями у крайових властей злагіднити їхнє „люте время". Рівночасно допомагає також американський уряд харчами, одежею, медикаментами та оплатою коштів переїзду тим, які на основі еміґраційного закону з 1953 р. підпадають під т. зв. „ЮСЕП-Програм" (а є ними майже виключно бувші совєтські громадяни) .

Але не всі надаються до еміґрації. Це передусім хворі на легені, неграмотні, умовохворі, особи з деякими гріхами на совісті і т. п., словом ті, що могли б стати публічним тягарем в їхній новій батьківщині . . . Ці люди мусять залишатися в таборах, збільшуючи проблему, над розв'язкою якої сушать собі голови австрійські урядові

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ольга Мак

ЛОБО

(Оповідання з бразилійського життя)

(8)

Лобо зі мною цілковито погодився і свою згоду виявив тим, що полизав мені руку. А я, винісши таку постанову, відразу заспокоївся й заснув.

Матеріял на паркан я придбав уже пару місяців тому, але він лежав собі посередині подвір'я, а я все не мав охоти до нього братися. Ніякі коні більше ночами не приходили, тож не було особливої причини з тим парканом поспішати. Але тепер я взявся до нього завзято — і через кілька днів моє подвір'я стояло щільно обгороджене. Зробив я також нову фіртку з засувом та кільцями для замка і, скінчивши цю всю роботу, залюбки сів собі на ґанку і вдоволено дивився на нове заборало, що мало охороняти мене від зрадливого світу.

Однак, з кінцем тієї роботи прийшов і кінець моєму вдоволенню та короткотривалому заспокоєнню від думок, що їх посіяв Педро. Я знову безцільно нипав з кутка в куток, не маючи бажання ні до чого братися. Ледве постановляв собі зробити те або інше, як виринало питання: „Навіщо?" — і я безсило опускав руки. Коли заходив до хати — мені в очі впадала її бідність і нехарність, коли виходив на шакару — муляла її занедбаність і здичавіння. І хата і поле вимагали праці й праці, а я до неї не мав охоти. Щораз частіше згадувався мені Педро і його життя в достатках, чистоті й порядку, створених дбайливими руками Елзіри. Елзіра — це жінка! І як вона справді терпіла п'яничку Жвона, оте ледаще, що вмів лише тягатися по ботекінах та грати на гармоніці. Алеж терпіла! Цілих три роки терпіла й не тікала від нього, як моя Марія. Що била його? Природно! Била для його власного добра, бо хотіла з нього зробити порядного чоловіка. Ех, Елзіро, Елзіро! . . Коли б я був тоді не послухав батька й одружився з тобою — ти б побачила, що значить мати доброго чоловіка! Я б не дозволив тобі так тяжко працювати, ти б не ходила відтягати мене за комір від шинквасів, не бігала б ранком шукати коня, не возила б дров до міста, бо це — не жіноча робота. Я б . . . Але що там! . . Пропало! Ти справедливо сказала: „Нунка майс!" Бо нема в світі чоловіка, що був би гідний тебе мати за жінку . . .

Я був безсилий відігнати ці сумні думки від себе і частіше ходив до міста, щоб лише не дивитися на свою нуждену хату і зарослу бур'янами та кущами шакару. Але і в місті мене все дратувало, пригадуючи минулі роки. Зустрічаючи знайомих людей, я тікав від них, бо мені соромно було показатися їм на очі у моєму жалюгідному вигляді. Як-не-як, колись я ходив одягнений і виголений, як люди. А тепер? . .

Одного разу, вертаючись додому, побачив я картину, що глибоко мене зворушила та викликала ще більшу гіркоту в душі . . .

Біля однієї скромної хатини зупинилося вантажне авто. Видно, прибуло звідкись здалеку з якимись товарами, бо було рясно обхляпане червоним болотом, а його верх був вкритий брезентом і міцно обшнурований грубими шнурами. З кабіни виліз нестарий ще чоловік, запорошений, замурзаний і змучений. З гуркотом примкнувши двері кабіни, він пішов до фіртки і відчинив її. У відповідь двері хатини відчинилися також, і звідтам висипало четверо дітей та з голосними й радісними криками: „тато! . . тато приїхав! . ." — побігли шоферові назустріч. Вмить оточили батька, простягаючи до нього ручenята й уста для поцілунків, молодші спиналися на пальчики, щоб досягти татової шиї. А тато сміявся щасливо, пригортав до себе малечу, роздаючи поцілунки направо й наліво. Потім з хати вийшла молода жінка, чистенька, веселенька, в синьому фартушку і собі пішла назустріч чоловікові. Він щиро її обняв, а вона при тому спаленіла і якось соромливо відповіла на його поцілунок, немов та дівчина, що цілує вперше.

Мене щось запекло біля серця, і я поспішив якнайскоріше відвернутися та минути цю радісню родину, що нагадувала мені про щастя, якого я був позбавлений. Зціпивши зуби від душевного болю, міряв розмашистими кроками дорогу і не бачив перед собою нічого, крім цієї втішеної сім'ї, не чув нічого, крім радісних окриків: „тато! . . тато приїхав! . ." Не помітив навіть, як опинився на тому горбі, звідки звик бачити Лоба у вигляді маленької чорної цятки. А він уже чекав на мене і як тільки пізнав, — мушкою злетів зі свого становища і помчав з усіх сил мені назустріч. За кілька хвилин був уже коло мене, скакав, скавулів і перевертався з радости. Зворушений, як ніколи перед тим, я сів біля нього на дорозі, обняв його за шию і заплакав. Сі, мої панове, заплакав, як дитина.

— Лобо, — казав, хлипаючи, — Лобо! . . Ти — вся моя родина . . . Тільки ти один любиш мене, радієш мною і вибігаєш мене зустрічати . . . Я не маю нікого більше у світі, лише тебе одного, Лобо . . .

***

Через кілька днів по тому я захворів. Груди мої розсаджував кашель, у боках шпигало ножами, ночами палила гарячка, а ранком я вставав і вештався, мов п'яний. Лобо також посумнів, утратив апетит і ховався по кутках.

— „Не інакше, як той Педро мене врік, — думав я собі. — Це ж він казав, що самотньому чоловікові страшно захворіти. І от тепер маю . . ."

Щодень мені ставало гірше, і врешті я таки зліг. А Лобо, немов на злість, знову пропав з двору. Не приходив день, не приходив другий, і це вже почало мене поважно непокоїти. Коли ж він не з'явився і третього дня зранку — я вирішив, що на цей раз з ним таки трапилося щось погане. Коли б був здоровий — пішов би його шукати. Але я був хворий, дуже хворий. Ледве-ледве встав, щоб випустити кози і сяк-так їх здоїти. Решту молока лишив козенятам, а сам, з трудом доволікшись до ліжка, впав, як колода, і стиснув голову руками.

— Що ж тепер буде? Що ж буде? . . — питав сам себе, і мене огортав страх.

Стояв ясний, гарячий день. Заклопотано й уперто кудкудакали кури, весело щебетали птахи, десь далеко на дорозі гуркотіли авта й діловито трубіли сирени, а мені від того всього видавалося, що життя пливе геть поза мною, лишивши мене, як непотрібний уламок, осторонь. Цілому світові було байдужісінько, що в старій хаті на убогому ліжку лежить тяжко хвора, самотня людина і топиться від внутрішнього жалю, як запалена свічка від вогню. Ніхто тією людиною не цікавиться, ніхто! . . Навіть пес, отой одинокий, вірний приятель, побіг собі геть, хоч знав, що господар хворий. Так, Лобо безсумнівно знав, що зі мною погано. Не міг не знати, бо він же був такий мудрий, що й настрій мій відгадував! А таки втік! . . Нудився пару днів, співчуваючи мені, а потім не витримав і дременув туди, де веселіше . . .

І я відчув, як уперше в моєму серці обізвалася злість на Лоба.

— „Коли десь загинув — то так йому й треба! — подумав собі. — Хай би був не бігав . . ."

ЗРИВАЄМ ЯБЛУКА . . .

В сади пливуть тумани білі
По молодій озимині.
Зриваєм яблука доспілі,
Червонобокі, запашні,

Налиті сонцем, соковиті,
Як мрії ранньої весни . . .
Високим хмелем оповиті,
Стоять над шляхом ясени.

Стоять в зажурі: літа шкода,
Зелених злив, палких вітрів.
А в нас в долонях прохолода
Пахучих літніх вечорів . . .

АНДРІЙ М'ЯСТКІВСЬКИЙ

ПОВІДОМЛЕННЯ УКК

В СПРАВІ УЧАСТИ УКРАЇНЦІВ У ТВОРЕННІ ТА РОЗБУДОВІ АМЕРИКАНСЬКОГО МУЗЕЮ ІМІГРАЦІЇ

Український Конгресовий Комітет Америки подає до загального відома Українському Громадянству, зокрема українським Організаціям та Відділам УККА, наступне:

Український Конгресовий Комітет Америки рішив приєднатися до співпраці в творенні й для розбудови Американського Музею Імігарції, як репрезентант української етнічної групи, тобто американців українського роду.

Для цього створено спеціяльну комісію з членів Екзекутиви: пп. О. Лисогора — віце-президента, Степана Яреми — екзекутивного директора та Івана Робертса — генерального дорадника. Цій Комісії доручено відбути розмови з представниками Американського Музею Імігарції та обміркувати можливості участи українців у підготовних працях творення та розбудови Музею.

Президентом і головою Краєвого Комітету Американського Музею Імігарції є генерал-майор (у пенсії) Армії ЗДА — Ю. С. Ґрант, Третій, а головою Екзекутивного Комітету є відомий індустріяліст — Пір С. ді Понт, Третій.

Ця, створена Екзекутивою УККА, Комісія, відбула наради з іншими українськими Членами (фундаторами) АМІ і створила Український Діловий Комітет для АМІ в такому складі:

Володимир Джуе — голова Комітету, Платон Стасюк — заступник голови, Юліян Ревай — секретар, Осип Лисогір, Степан Ярема й Іван Робертс — члени Комітету.

Український Діловий Комітет для АМІ рішив запросити до участи в Комітеті представників заінтересованих українських церковно-релігійних та центральних Організацій, а в ході дальшої праці, залежно від потреби, має на меті запросити теж відповідних українських фахівців.

Головним завданням Українського Ділового Комітету буде: зорганізувати для Американського Музею Імігарції матеріяльну підтримку збоку українського загалу та підшукати і забезпечити для Музею відповідні експонати, що давали б відвідувачам і дослідникам належну орієнтацію щодо українського вкладу до загального розвитку американського життя.

В тій цілі Український Діловий Комітет подбає про те, щоб український загал був належно поінформований про цілі й потреби Американського Музею Імігарції та поведе належну акцію для зібрання фондів. Згідно з умовою, всі пожертви, незалежно від їх висоти, що вплинуть для Американського Музею Імігарції від українсько-американських організацій, або від американських українців індивідуально, будуть вписані на рахунок української етнічної групи, тобто на конто американців українського роду. Залежно від висоти загальної суми українських пожертв, буде забезпечене почесне місце в —ієрархії АМІ для української етнічної групи, як такої.

На цю обставину звертається окрему вагу тому, бо вона, забезпечивши контування всіх українських пожертв — незалежно від їх висоти — в кредит американських українців, дасть змогу, щоб українська етнічна група зайняла таким чином відповідне і достойне місце серед дальших 40 етнічних груп.

Всі дальші інформації для Українського Громадянства подаватиме Український Діловий Комітет у комунікатах через українську пресу.

Український Конгресовий Комітет прикладає поважне значення для цієї акції у зв'язку з організацією й розбудовою Американського Музею Імігарції, бо ж цей Музей відвідуватимуть мільйони американців і чужинців. І тому щиро закликає Українське Громадянство та Українські Американські Організації, щоб на звернення Українського Ділового Комітету для АМІ відгукнулися щедро й допомогли забезпечити відповідне почесне місце для української етнічної групи в Америці, що її репрезентує УККА.

Український Конгресовий Комітет Америки

Ню Йорк, у вересні 1956 р.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шикаґо, Ілл.

„День Американця".

Гарної неділі 16-го вересня відбувся в Шикаґо традиційний „День Американця", що його тут святкується врочисто від ряду літ. В північно-західній частині міста, в околиці найбільшого скупчення українсько-американської громади та осідку найбільших наших парохій і установ — організатором і господарем тої Маніфестації, як щорічно, була Ліґа Американців Українського Походження при активній співучасті американських ветеранських організацій.

Вийнятково гарна погода сприяла тому, що Маніфестація була імпозантна і репрезентативна та зібрала п'ять тисяч учасників, в тому велику кількість нових громадян.

Ця маніфестація, на яку була звернена пильна увага не тільки нашого громадянства, але зокрема чужих національностей та впливових американських чинників і преси, була рівночасно спонтанним виявом нашого обєднання. Доказом цього була активна участь у ній парохій обох віроісповідань, як теж різних організацій і установ української громади. Зокрема бачилося в поході членів парохії українсько-католицької церкви св. Николая з її парохом, о. д-ром Ґавлічем на чолі, Катедрального Собору української православної церкви св. Володимира з о. прот. О. Мициком у проводі та парохії св. Софії того ж віроісповідання з о. М. Литваківським. Брали участь у Маніфестації члени світських організацій як Українського Народного Союзу з головним радним Тарасом Шпикулою і предсідником найбільшого Відділу УНС в ЗДА п. Филипом Васильовським у проводі, членів „Провидіння", св. Імени, „Самопомочі", Жіночих Організацій. Вийнятково чисельна була група шкільної молоді школи св. Николая у народних строях, та дітей недільних шкіл св. Володимира і св. Софії. Група молоді „Сума" — старшої і юнаків виступила в одностроях з своєю духовою оркестрою під проводом капіт. І. Варабаша та „тамбормайора" п. П. Питля. Пластова група місцевого пластового Коша маршувала під проводом мгра Я. Рака і д-ра Р. Крупки, голови „Пластприяту", при чому загальну увагу звертала велика група пластунок, що виступала вперше у нових, гарних одностроях. Так само звертав увагу глядачів хор Парохії св. Николая у стилевих українських національних строях.

Похід відкривали американські ветерани, які в цьому році виступили у кількох поважних групах з оркестрами, що їх в цьому році було крім згаданої Сумівської — кілька, завдяки спонзорству і фінансовій допомозі наших бизнесменів, а саме Товариства Українських Бизнесменів і Професіоналістів, фірми продажу авт п. Івана Ваґрія та фірми посередництва купна-продажу домів п. Володимира Рижевського.

Похід ветеранських організацій очолював 420 Пост Ветеранів Заморських Воєн — ВФВ. ім. Косович-Іванкова, що його членами є в більшості ветерани українського походження та їх допоміжна жіноча організація та 943 Пост Американського Леґіону ім. Іващук - Цетвинського і його жіноча частина — усі із своїми прапорами та відзнаками. Дальше бачилося в поході ветеранів поліційного Посту 1313 і інших, командантів 1, 2 і 4 ветеранських Дистриктів міста Шикаґо зі своїми почотами та авта з почесними гостями Маніфестації з командиром ВФВ на стейт Іллиной — Джаном Енґлердером на чолі. Окремі удекоровані авта наших бизнесменів везли матерей загинутих у війнах вояків — „Голд Стар Мадерс".

Зразковий порядок цієї імпрези був предметом подиву своїх і чужих глядачів, що вітали поодинокі групи оплесками. Маршалом походу був п. Петро Шили — ветеран ВФВ. Члени Т-ва св. Імени та інших організацій мали тяжке завдання при організуванні поодиноких груп, що, слід признати, їм вповні вдалося.

Маніфестаційний похід закінчився в Авдиторії Дому „СУМА" при Шикаґо і Кемпбелл, де розпочалася друга частина — Маніфестаційне Віче. На вступі Мішаний Хор парохії св Николая під управою п. Д Іванкова відспівав Американський Гимн та одну українську пісню, а відтак з черги п. Петро Шили впровадив прапори ветеранів з їх почотами та представив командира ВФВ на Стейт Іллиной — Джона Енґлендера, що в короткому слові - привіті підкреслив значення цього Дня та запропонував окрему резолюцію, яка оцінюючи вагу і значення Декларації Незалежности і Конституції ЗДА у забезпеченні свобід і прав для її мешканців уркаїнсько-американської спільноти, рівночасно стверджувала брак тих свобід і прав в Україні, поневоленій совєтською імперією. Висловлюючи признання і пошану для тих патріотів і героїв, що були авторами тих важних основних актів ЗДА та їх боронили, рівночасно резолюція стверджувала, що Український Нарід бореться в Україні за подібні права, а ми тут у ЗДА повинні про цю боротьбу пам'ятати і її нашою працею і молитвами підтримувати.

З черги п. Шили впровадив президента Ліґи АУП — п. І. Дужанського, що у своєму слові по українськи і англійськи підркеслив факт, що наша Громада в Шикаґо відзначає „День Американця" від ряду літ солідарно і з'єднано, а її ріст і розвиток дозволив відзначити в цьому році цю імпрезу в величавому домі, що донедавна був твердинею червоних прихильників Кремля, а яку сумівська молодь при вдатній допомозі громадянства зуміла перебрати у свої руки дорогою викупу. Це символічна признака загалу нашої українсько-американської спільноти. Спонтанними оплесками прийняли приявні цю заяву промовця.

Вкінці представив зібраним почесного гостя цієї імпрези — полковника И. МекКарті, відзначеного найвищим відзначенням за воєнні заслуги, прийнятого в члени Посту Українсько-Американських Ветеранів ім. Косович - Іванків в Шикаґо.

Вітаючи українських господарів свята в своєму військово короткому, але ядерному слові, підкреслив значення „Дня Американця" для цілої Америки, бо в тому дні уся суспільність повинна поважно застановитися над безпекою держави та над постійною небезпекою, що грозить американській державі збоку комунізму. У тій постійній боротьбі стоїть віддавна Український Народ, що повинен бути під тим оглядом зразком для цілого світу, а доля його осторогою для нього.

Черговий промовець — представник Американського Леґіону — Ґеррі Ґерман, б. командир 91-го Дистрикту, у довшому слові вітав цю імпрезу і її організаторів.

Український національний гимн, відіграний оркестрою „СУМА", закінчив цю вдатну, небуденну імпрезу, що є дальшим черговим вкладом Шикаґовської Громади в працю для добра американської і української справи та підтримкою української справи. Це вперше впливові чинники американських ветеранів стейту Іллиной промовили в той спосіб про Український Нарід і його визвольну боротьбу.

В. Н.

ПРО НАШИХ СКИТАЛЬЦІВ В АВСТРІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чинники і всякого роду національні та інтернаціональні організації, зосереджені в Зальцбурґу, цій стратегічній централі всієї еміґрації в краю. А ця проблема не така легка, коли зважити, що кожний з скитальців уже так звик до своєї біди, що його тяжко вирвати з дотеперішнього оточення. Доказом цього є хоч би факт, що доми старців не лише в Австрії, але також в Бельгії, Англії і Норвегії не так легко знаходять з-поміж старих біженців охочих замешкати з тієї простої причини, що вони вважають побут в того роду домах за позбавлення особистої свободи та за місця, де їм нічого іншого не залишалося б до роботи, як ждати на повільну смерть. І фактично, вісті навіть з добре вивінуваних, модерних домів старців тільки підтверджують факт, як погано психічно почувають себе люди в чужому оточенні, без знання місцевої мови, без можливости обмінятися думками з своїми земляками, без рідної літератури і т. п.

З другого боку ,приміщення таких людей в приватних домівках (а таких проєктів є тут багато) натрапляє на величезні трудноші, які виникають з потреби готівки на їх сплату або на оплату комірного, бо осіб ,які мали б сталий дохід або готівку, дуже мало, дармащо австрійське міністерство внутрішних справ видає від 1955 р. кожному, хто залишить табір, позику в сумі 11,000 шілінґів.

Отож, дерев'яні скитальські табори, з їхнім холодом зимою та не зносимою спекою вліті, на мою думку, залишаться ще на кілька років, як сумні пам'ятки воєнних і повоєнних часів, якщо в міжчасі не спадуть з неба якісь надзвичайні фонди. Скільки є тих таборів в Австрії, де вони знаходяться та скільки людей в них живе, ніхто з урядових чинників в Австрії не знає, бо австрійський уряд має тільки евіденцію офіційних таборів, що стоять під управлінням поодиноких крайових урядів. Натомість зовсім не обчислені бараки, удержувані приватними фірмами (приблизно 300), а також „дикі барачки", що їх втікачам удалося придбати на власність! Як ці останні виглядають, була нагода бачити недавно в Зальцбурґу, коли одна жінка звернулась з проханням допомогти їй вигнати „духів", які нібито товчуться по її хаті та її душать. По оглядинах виявилось, що то не духи душили ту жінку в її власнім „курничку", а випари з гноївки, яка з бігом років просочилася з подвір'я під підлогу.

Такого роду диких барачків має бути в Австрії чимало, зваживши на те, що багато хто з утікачів, вивізши зі собою малу готівку, хотів мати власний, хоч би нужденний куток.

В таборах знаходяться переважно особи, які внаслідок процесу селекції, що відбувся серед загалу втікачів за останніх 12 років ,процесу, що допоміг вернутися до громадського життя соціяльно сильнішим одиницям, опинилися поза нормальним життям. Усім цим людям спільне те, що вони, поза малими виїмками, не всилі змінити власними силами свого положення. Їм конче треба для того помочі, і то не тільки матеріяльної, але й такої, яка б узгляднювала й психологічні моменти. Вправді, австрійський уряд виплачує усім непрацездатним невеличку соціяльну допомогу, так звані „фірзорґе", але її невистачає навіть на скромний прожиток, не кажучи уже про якусь зміну їхнього теперішнього положення. Не дивниця, що, живучи в постійних злиднях, ці люди спролетаризувались духово, збайдужніли до життя і не мають, як це виявила анкета, переведена недавно в деяких таборах Інтернаціональним Католицьким Інститутом для Церковних Соціяльних дослідів, ніяких плянів і побажань на будуче. Вони зневірились, що їм взагалі може хтось допомогти зажити нормальним життям, як це кожній людині належалося б, а передусім знайти мінімальну опіку та власний куток.

І так, трагедія скитальців, що її започаткувала воєнна куртовина 17 років тому, ще є досі не покінчена, дармащо її грачі вже давно виснажилися ролями, які невблаганна доля визначила їм грати. Греба тільки дивуватися, що новочасні наукові та технічні генії, які зуміли поробити стільки винаходів для винищування людства, не винайшли досі нічого, щоб принайменше неповинним жертвам воєнних лихоліть винагородити шкоду, що їм заподіяли різні політичні авантюристи ,або, кажучи евфемістично, „творці нового, кращого ладу на світі".

Теог

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА, Т-ВА „РІДНА ШКОЛА" В КЛІВЛЕНДІ, ОГАЙО

Частина молоді Школи Українознавства, Т-ва „Рідна Школа" в Клівленді, Огайо в шкільному році 1953/54 зі своїми виховниками - учителями. Сидять від ліва: інж. Іван Фур, голова Т-ва „Рідна Школа", учит. М. Олексин, проф. В. Радзикевич, проф. М. Ждан, управитель школи, учит. О. Дуб, й учит. М. Ставнича. Бракує: учит. Є. Єзерська й проф. В. Павлусевич.

(До допису в числі „Свободи" з 12 вересня 1956).

Міні проти прийняття Спілки Вантажників до АФП—КІО

Вашингтон — Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій Джордж Міні відкинув просьбу Спілки Міжнародних Портових Вантажників про прийняття до своєї організації. Це зробив він тому, що, на його думку, Спілка Вантажників не очистилася зі злочинних елементів, як про це твердив її голова капітан Вільям В. Бредлі. Міні заявив, що це було б образою для Виконної Ради АФП — КІО, коли б він предложив їй просьбу капітана Бредлі, бо Управа Спілки Вантажників не зробила нічого, щоб очистити себе з того закиду, за який її три роки тому треба було викинути з АФП. Бредлі не хотів скласти заяви журналістам, а Міні заявив пресі: „Не бачу жадної зміни в ситуації впродовж цих трьох років, вони і тепер роблять те саме, що й давніше". В своєму готелі Бредлі заявив журналістам, що не є вдоволений із заяви Міні.

Фордові авта подорожчають на 2.9 відсотка

Дірнборн, Мишиґен. — Генеральний торговельний керівник Фордової Корпорації Р. С. МекНамара заявив на пресовій конференції, що авта цієї фірми „моделів 1957" подорожчають на 2.9 відсотка. Докладні ціни на нові моделі авт будуть відомі коло 3-го жовтня, коли вперше випустять на ринок нові вози. Має бути два роди нових авт, які будуть різнитися величиною і базами коліс. МекНамара сказав журналістам: „збільшення цін на авта зовсім не є більші від того, на скільки фірма мусить платити за матеріял і за працю." Сталь подорожіла на 6.25 відсотка, а заробітна платня працівників коло 2 відсотка. Ціна на струменти подорожчала аж на 12 відсотків. Нові моделі мають бути дуже вигідні. Представники Форда передбачають, що продукція авт в 1957 році збільшиться принаймні на 10 відсотків в порівнянні з цьогорічною продукцією. Гадають, що й інші фірми збільшать ціну на авта.

Електронна лямпа на три рази збільшить засяг Паломарського телескопу

Питсбурґ, Па. — Корпорація „Вестінґгавз Електрік" повідомляє, що їй вдалося випродукувати таку електронну лямпу, яка зможе на три рази збільшити засяг 200-цалевого телескопу на горі Паломар. Цей новий винахід поперший показали на пресовій конференції, яку скликала ця фірма. Віце-президент інженерного й дослідного відділу цієї корпорації д-р Дж. А. Гатчесон повідомив, що за шість місяців випробовуватимуть цей тюб, або це „електронічне око" на горі Паломар в Каліфорнії. Д-р Дж. В. Костман, також із цієї корпорації, повідомив і про винахід телевізійної камери „Ебікон", яка зможе бути на 100 разів чутливіша від дотеперішніх. Ця камера дозволить дивитися в темноту збройним силам та слідкувати за рухами ворога.

Розбились переговори про поширення коаліції в Зах. Німеччині

Бонн. — Переговори між канцлером Конрадом Аденауером і д-ром Томасом Делером, головою Демократичної партії, які відбулися в Кельн, не довели до успіху, а, навпаки, загострили міжпартійні взаємини в Західній Німеччині внаслідку нових взаємних оскаржень. Демократична партія була другою найбільшою політичною партією в урядовій коаліції Аденауера, аж поки, внаслідку гострої критики демократів під адресою Аденауера та їх льокального бльокування з опозиційними соціял - демократами, та коаліція не розпалась. Демократична партія розкололась після того, але д-р Делер залишився головою більшої частини тієї партії. До переговорів із канцлером дійшло бу цім - то за посередництвом міністра народного господарства д-ра Ергарда. Коли вістка про тайні розмови між Аденауером і Делером появилась в німецькій пресі, то розмови перервано, а тепер обидві сторони представляють діяметрально різно, як дійшло до тих розмов та з чиєї ініціятиви. Насправді, то уряд хотів поширити свою базу у зв'язку зі зростом впливів у громадянстві опозиційних соціял-демократів, знову ж Демократична партія Делера лякається, що коли б прийшло до порозуміння між „двома великими" — християнськими демократами й соціял - демократами — тоді взагалі зникнуть, чи пак будуть позбавлені всякого політичного впливу всі інші, менші партії.

ЗДА будують ракети, які можуть досягнути будь-якого континенту

Атлантик Сити, Ню Джерзі. Спеціяльний асистент секретаря оборони д-р Еґер В. Мирфі говорив про керовані ракети на річних зборах Американського Хемічного Товариства і сказав, що ЗДА в короткому часі збудують чотири типи нових керованих ракет, три з яких можна буде вистрелити на будь-який континент, а четверта має тільки засяг середньої довжини. Ці ракети — це „Снарк", „Невего", IRBM і ICBM. „Снарк" — це джетова ракета, яка в дійсності є безпілотним літаком, „Невего" — це ракета зі швидкістю більшою від звука і з міжконтинентальним засягом; IRBM і ICBM — це далекосяжні балістичні ракети, які спочатку летять при допомозі ракетового пропелера, а пізніше немов гарматні кулі. Обидві вони падають на призначене місце з доброю докладністю.

Зі Спорту

ТУРНІР ВІДБИВАНКИ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, 15 і 16 вересня. — Тут відбувся дводенний турнір відбиванки за чашу Українського Народного Союзу з участю дружин: УСТ „Тризуб" — Филаделфія, УСК Ню Йорк, УСТ „Стріла" — Трентон, УСК „Скала" (СУМА) — Нюарк, і УСК „Беркут" — Перт Амбой. Змаганнями, що відбувалися системою — 2 (до двох програних), проводили пп.: Спортовий Референт СУАСТ інж. Тарас Грицай, Ігор Сохан, Богдан Гайдучок і Володимир Квас.

Поодинокі висліди турніру:

Скала — Стріла	2:1
Тризуб — Беркут	2:0
УСК — Скала	2:1
Беркут — Стріла	2:0
(Стріла віддала змагання воковером)	
Скала — Беркут	2:1
УСК — Тризуб	2:1
Скала — Тризуб	2:1

Фінал:

УСК НЮ ЙОРК — СКАЛА НЮАРК 2:0

УСТ „Тризуб" — Филаделфія, яке заповідалося грізним претендентом на першуна, програло несподівано зустріч зі Скалою, мабудь внаслідок перевтоми попередньою грою проти УСК-у. Цим самим „Скала" ввійшла із групи з одною програною до фіналу, де в остаточному двобою віддала УСК-ові першенство і чашу УНСоюзу після двох сетів.

Відбиванкарям УСК-у (в складі: М. Мочула, І. Сохан, Р. Гринішак, І. Гунчак, В. Павлюк і В. Мартиняк) вручив перехідну чашу Українського Народного Союзу його гол. предсідник п. Дмитро Галичин в супроводі заст. гол. предсідника п. Михайла Пізнака.

Подав В. С.

Короткі Вістки

● **В Італії** дуже затурбовані пляном скеровувати кораблі довкола Африки, щоб обминути Суезький канал. Як морська держава, що знаходиться найближче до цього каналу, Італія терпить на тому, що різні чужі кораблі вже тепер роблять далеку дорогу попри Ріг Доброї Надії, і не може погодитись на те, що її кораблі також мають плисти на захід через Гібралтарську протоку і потім довкола Африки, замість „одним скоком" бути в Суезькому каналі. Неапільський порт світить пусткою.

● **У Туреччині** стане перед судом 15-річний школяр, який, заробляючи собі на прожиток кольпортажею газет, викрикував заголовок одної з новинок: „Міністер фінансів подався до димісії". Новий пресовий закон забороняє в Туреччині викрикувати на вулицях заголовки газетних новинок. Уряд твердить, що його противники ведуть в такий спосіб протиурядову пропаґанду.

● **У Женеві** 58-ий раз зустрілись американський амбасадор Алексіс Джонсон з Праги із комуно-китайським амбасадором Ванг Пінг-наном з Варшави. Про висліди цієї останньої зустрічі нічого не оприлюднено, а тільки заповіджено, що наступна зустріч відбудеться 4 жовтня.. Наради застрягли на мертвій точці, бо ЗДА не хочуть ні про що говорити з урядом комуністичного Китаю, поки він не звільнить усіх примусово затримуваних американців і не заявить урочисто, що відмовляється від засобу війни в осяганні своїх цілей („визволення" Формози).

В дев'яту річницю смерти
бл. п. проф. Миколи Матієва - Мельника
відправиться
в Церкві св. ап. Петра і Павла в Клівленді
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ З ПАНАХИДОЮ
В СУБОТУ, 29-го ВЕРЕСНЯ,
о годині 8-ій ранку

Дружина, дочки
і брат — з ріднею

Посмертні Згадки

ВАРВАРА ЧМІР, довголітня членка 350 Відд. УНСоюзу в Стемфорд, Конн., померла 11 вересня 1956 р. по тяжкій недузі на 70 р. життя. Покійна походила з с. Мельна, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила в 1924 р. Залишила в смутку синів Василя і Федора та доньку Павліну. Похорон відбувся 15-го вересня з укр. кат. церкви в присутності Родини, Приятелів та членів 350 Відд. — В. Й П.!

ВОЛОДИМИР ПЕРЕЦЬКИЙ, член 292 Відд. УНСоюзу в Дітройті, Миш., помер 13-го вересня 1956 р. Покійний родився 1902 р. в м. Тлусте, пов. Заліщики. Полишив у смутку дружину Михаліну, сина Євгена, доньку Катерину, двох братів Антона й Адама і трьох внуків. Похорон відбувся 17-го вересня з похоронного заведення до церкви св. І. Хрестителя. Похований на цвинтарі Holy Sepulchre. — В. Й. П.!

П. Федик, секр.

МАФТЕЙ ПРИТУЛЯК, довголітній член Б-ва св. ап. Петра і Павла Відд. 102 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер 9-го вересня 1956 р. в 78 р. життя. Покійний походив зі села Конюхів, пов. Стрий, Зах. Україна. До Союзу вступив 1917 р. Покійний був щирим і активним працівником в Громаді і довгі роки предсідником 102 Відд. УНС і делеґатом на Конвенції, директором УНДому. Полишив у смутку дочки Анну, Розалію, 5 внуків, одного правнука і брата о. Миколу Притуляка. Похорон відбувся 12-го вересня з української греко-катол. каплиці на Парма. Тіло поховано на укр. цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Парма, Огайо. — В. Й. П.!

АНДРІЙ НИКОЛАЙКО, довголітній член Б-ва св. ап. Петра і Павла Відд. 102 УНСоюзу в Клівленді, Огайо, помер 8-го вересня 1956 р. в 79 р. життя. Покійний походив зі села Бурштин, пов. Рогатин, Україна. До Союзу вступив 1910 р. Полишив в смутку синів Михайла, Стефана, Петра і доньку (сестра Рафаєл F.S.S.S.) і внуків. Похорон відбувся 11 вересня з української греко-катол. каплиці в Парма, Огайо. Тлінні останки поховано на укр. цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Парма, Огайо. — В. Й. П.!

ТАРЗАН, ч. 3744. Повною парою вперед.

— Це брехня! — кричав Барнард. Але Тарзан, зрозумівши цей плян Міла, скочив на льокомотиву.

Він відсунув машиніста, який протестував, і відкрив дросельний клапан. Колеса поволі обернулись, вагони рушили вперед.

Тоді, чимраз збільшуючи розгін і скрегочучи колесами,

поїзд поїхав просто через залізну браму!